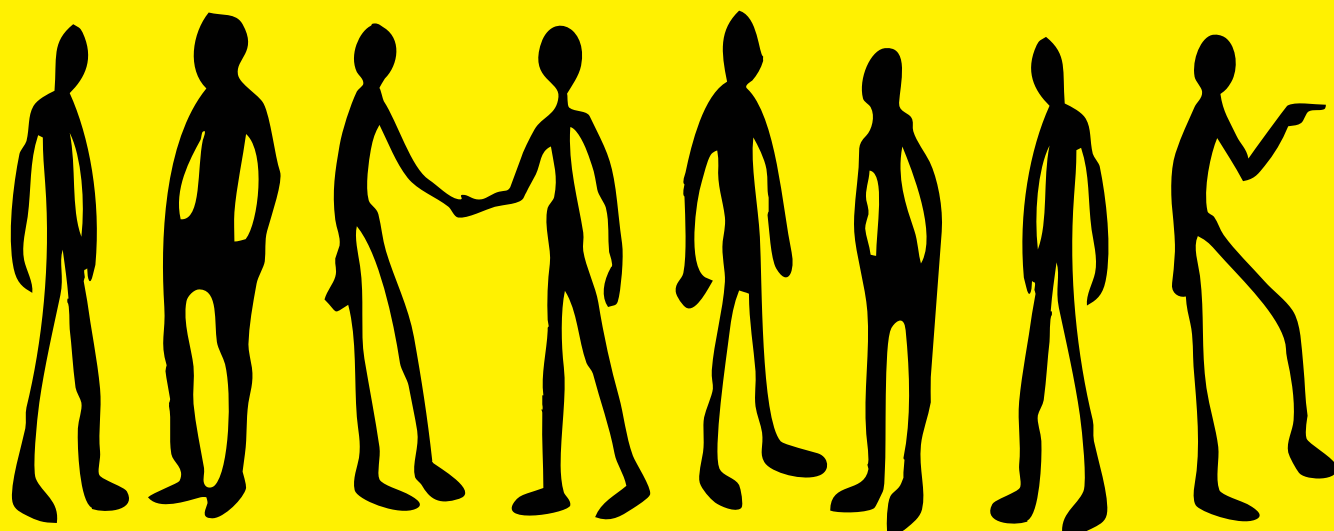

MLÁDEŽ NA KRÍDLACH

ALEBO PRINCÍPY MEDZINÁRODNEJ PRÁCE S MLÁDEŽOU

mládež

MLÁDEŽ NA KRÍDLACH

IUVENTA

- organizácia Ministerstva školstva SR - pôsobí od roku 2001 v oblasti implementácie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Realizuje výskumnú činnosť, vzdelávanie v oblasti práce s deťmi a mládežou, zabezpečuje informácie z danej oblasti a podporuje mobilitu mládeže.

NAFYD - odbor rozvoja

- sa zaoberá otázkami výskumu, vzdelávania v oblasti aktívneho využívania voľného času a participácie, prácou so znevýhodnenými skupinami mládeže ako aj vzdelávaním v oblasti výchovy k zdravému životnému štýlu.

NAFYI - odbor informácií

- tvorba informačných materiálov, v centre záujmu sú otázky podpory štátu mimovládny organizáciám, príprava a realizácia predmetových a postupových súťaží.

NAFYM - odbor mobility

- je poverený administráciou grantového programu Európskej únie MLÁDEŽ, pričom pozorne sleduje aj nové trendy v chápaní a rozvoji mládežníckej mobility a iniciuje ich implementáciu na slovenskej mládežníckej scéne.

Iuventa aj naďalej poskytuje priestory štátnych účelových zariadení na realizáciu pravidelných a príležitostných aktivít pre deti a mládež (krúžky, kluby, podujatia pre verejnosť), ako aj na realizáciu projektov určených pracovníkom s mládežou.

ALEBO PRINCÍPY MEDZINÁRODNEJ PRÁCE S MLÁDEŽOU

OBSAH

**PREČO PUBLIKÁCIA
O MEDZINÁRODNÝCH AKTIVITÁCH
V MIESTNEJ PRÁCI S MLÁDEŽOU?**

2

PRVÉ LASTOVIČKY

4

Za poznaním samej seba do ďalekého Švédska

4

Prečo sme začali robiť medzinárodné aktivity?

5

CESTA K CIEĽU

8

Oplatí sa to?

8

Dôvody pre...

8

Skôr, než sa to celé začne

1 0

Aká bola skúsenosť doteraz

1 0

Základné princípy MPM v miestnom kontexte

1 1

Prvý krok je nápad

1 2

Druhý krok je konštruktívna príprava

1 2

**Čo pred medzinárodnou aktivitou
a čo po nej?**

1 3

JE DOBRÉ VEDIETĚ

1 5

Najčastejšie otázky

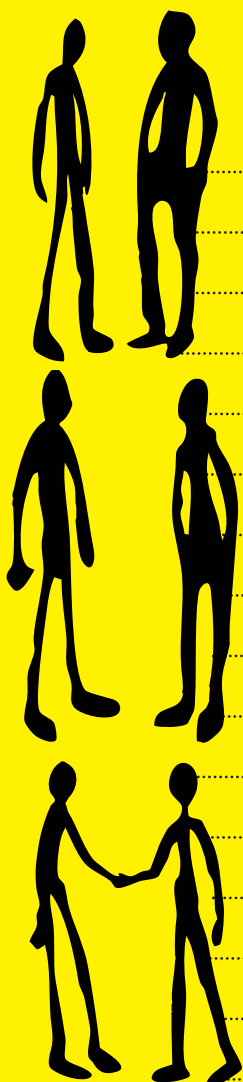
1 5

Grantové programy EÚ

1 8

Dôležité adresy

2 0

MLÁDEŽ NA KRÍDLACH

ALEBO PRINCÍPY MEDZINÁRODNEJ PRÁCE S MLÁDEŽOU

PREČO PUBLIKÁCIA

O MEDZINÁRODNÝCH AKTIVITÁCH V MIESTNEJ PRÁCI S MLÁDEŽOU?

V poslednom desaťročí sa na Slovensku výrazne zvýšil počet projektov, ktoré využívajú medzinárodné kontakty a spoluprácu so zahraničnými partnermi na osobnostný, či odborný rast a rozvoj mladých ľudí. Mnohí mladí ľudia dostali možnosť študovať v zahraničí alebo vykonávať prax v zahraničných firmách.

Napriek pozitívnym štatistikám je ešte veľa mladých ľudí, ktorí nikdy nemali možnosť spoznať život v inej krajine alebo nedostali šancu vyskúšať si znalosť cudzieho jazyka v praxi. V našej spoločnosti, ktorej kultúrne a etické korene sú v ideáloch ako tolerancia, pochopenie, spolupatričnosť a mier, je preto veľmi dôležité, aby všetci mladí ľudia mali možnosť stretávať mladých ľudí z iných krajín, nadväzovať a udržiavať medzinárodné kontakty, a to aj mimo formálneho vzdelávacieho procesu.

V 90-tych rokoch vstúpila Slovenská republika do programov Európskej únie (Socrates, Leonardo da Vinci, Mládež pre Európu), ktorých hlavným cieľom bolo dať mladým ľuďom šancu vzdelávať sa, získať praktické skúsenosti, pracovať s rovesníkmi na konkrétnych projektoch, vykonávať dobrovoľnícku službu. Programy tiež umož-

ňujú stretávanie sa a spoluprácu všetkých tých, ktorí s mladými ľuďmi pracujú alebo môžu ovplyvniť ich situáciu.

Medzinárodná spolupráca v oblasti jazykového vzdelávania, štúdia, odborného vzdelávania a pobytov vo forme stáží ako aj projektov zameraných na zvyšovanie zamestnanosti mladých ľudí sa považuje na Slovensku za samozrejmosť, je akceptovaná verejnosťou, ba dokonca vítaná.

Iný je názor verejnosti na medzinárodné voľnočasové aktivity v miestnej práci s mládežou. Tie sú považované za akýsi druh nadmerného "luxusu". Nie sú prioritou v každodennej praxi v práci s mládežou. Je preto dôležité, aby sa názor verejnosti, že medzinárodné aktivity pre mladú generáciu sú len "čerešničkou na torte" v práci s ňou, zmenil.

Medzinárodná spolupráca je jednou z nových ciest rozvoja miestnej komunity a mladých ľudí v nej. Tým, že pridáme medzinárodný "rozmer" miestnej práci s mládežou, pritiahneme pozornosť mladých ľudí a získame ich záujem. Navyše, objavíme

novú dimenziu pre činnosť rôznych subjektov aktívnych v oblasti práce s mládežou, ktorou sú možnosti výmeny informácií, skúseností z "dobrej praxe", plánovanie a realizácia projektov, do ktorých by sme sa inak nepustili. Pozitív, ktoré medzinárodná práca s mládežou prináša, je oveľa viac, ako sa na prvý pohľad zdá. Nie je to len možnosť cestovať a učiť sa cudzí jazyk...

Cieľom tejto publikácie je demonštrovať prínosy a sprístupniť doterajšie skúsenosti z integrácie medzinárodnej perspektívy do miestnych aktivít na Slovensku.

V prvej časti publikácie s názvom -

PRVÉ LASTOVIČKY

- nájdete príklady už uskutočnených medzinárodných projektov v rámci programu Európskej únie Mládež pre Európu (alebo Mládež) spolu s výpoveďami a hodnoteniami účastníkov. Pracovníci s mládežou a zodpovední predstavitelia rôznych organizácií nám odpovedali na otázku, prečo sa rozhodli zapojiť medzinárodné aktivity do svojej činnosti.

Druhá časť -

CESTA K CIEĽU

- zdôvodňuje potrebu rozvíjať miestnu prácu s mládežou prostredníctvom medzinárodných aktivít a popisuje metódy a formy, vychádzajúce z našich a zahraničných skúseností. Tie zahŕňajú nielen možnosť vycestovať do inej krajiny, ale, čo je nemenej dôležité, aj hostiť mladých ľudí z inej krajiny u nás. Zamyslíme sa nad tým, čo všetko je potrebné urobiť, aby sa medzinárodná aktivita stala skutočným pedagogickým prostriedkom výchovy mládeže.

V tretej časti -

JE DOBRÉ VEDIEŤ

- odpovedáme na najčastejšie otázky, ktoré nám kladú organizátori medzinárodných aktivít. Nájdete tu aj informácie o grantových programoch a dôležité adresy.

Veríme, že spolu so zmenou pohľadu verejnosti na medzinárodné aktivity v miestnej práci s mládežou dostanú aj mladí ľudia viac príležitostí zažiť medzinárodné skúsenosti. Príležitosti zažiť medzinárodnú skúsenosť sa stávajú osobitne dôležitými a cennými pre tých, ktorí si zahraničné štúdium, či stáž v rámci formálneho vzdelávacieho systému z rôznych príčin nemôžu dovoliť (mladí nezamestnaní, zdravotne postihnutá mládež, mladí ľudia z odľahlých miest a obcí, mládež s problémami správania, deti a mládež z detských domovov, príslušníci menšín, mladí ľudia s neukončeným vzdelaním). Týchto mladých ľudí je veľa a naša spoločnosť musí na nich myslieť častejšie. Najmä tí, ktorí zodpovedajú za výchovu a rozvoj mladej generácie. A práve im je aj táto publikácia určená.

PRVÉ LASTOVIČKY

Pred časom sa uskutočnili medzinárodné projekty mladých ľudí. Ako ovplyvnili ich životy? Čo všetko im skúsenosť z účasti na medzinárodnej aktivite priniesla?

Za poznaním samej seba do ďalekého Švédska

Dievčatá z nadácie Poznávaj svet zo Zvolena uskutočnili v roku 1999 pod vedením pani Zuzany Janáčovej dve výmeny s podobnou skupinou, pracujúcou pri mestskom klube v meste Luleå, len 80 km vzdialeného od polárneho kruhu.

"Vždy ma zaujímali aktivity pre dievčatá od 16 do 18 rokov. Vtedy sú totiž najzraniteľnejšie, hľadajú sa, často si nerozumejú s rodičmi. A na Slovensku je aj v súčasnosti len zopár organizácií, ktoré sa touto problematikou zaoberajú", začína svoje rozprávanie pani Zuzana. "Nevedela som si predstaviť, ako a kde nájdeme organizáciu, ktorá má nielen rovnakú filozofiu, ale je ochotná pracovať na podobnom projekte. Mala som šťastie, lebo keď som požiadala pána Škrabského z luventy - NAFYM, takmer obratom sme dostali kontakt na skupinu vo Švédsku."

Začali sa prvé výmeny listov, emailov a telefonátov. Uskutočnila sa prípravná návšteva vo Švédsku.

Obe vedúce skupín porovnávali svoje aktivity a navrhli prvé témy výmeny. Dohodli sa, že budú rešpektovať to, čo dievčatá v oboch krajinách poznajú: každodenný život, problémy s rodičmi, plány do budúcnosti, životný štýl, záujmy... Po návrate z prípravnej návštevy začala príprava skupiny. Väčšina dievčat nepochádzala zo solventných rodín, necestovali do iných krajín, preto bolo potrebné členky skupiny pripraviť na účasť na medzinárodnej aktivite.

"Spočiatku to bolo dosť rozpačité. Rozhodla som sa zaradiť do skupiny aj dievčatá z rómskych rodín. Aj keď nakoniec išla iba jedna, lebo ďalšiu v závere nepustili rodičia, bolo to veľmi poučné. Dievčatá nielen že výborne spolupracovali ako tím, mala som miestami aj pocit, že svoju rómsku kamarátku uprednostňujú a zvyhodňujú. Viem, že to nebolo presne to, čo by som chcela, ale na tolerancii a znášanlivosti medzi ľuďmi je potrebné pracovať. A toto bol len prvý krok."

Pani Zuzana rozprávala o pocite hrdosti a prestíže, ktorú bolo badať v skupine dievčat pripravujúcich túto aktivitu. "Potešil ma záujem verejnosti. Oveľa viac ľudí sa začalo zaujímať o to, čo robíme, ako je to vlastne s našou výmenou. Výrazne sa zvýšil záujem rodičov. Viacerí učitelia sa ma pýtali na informácie o programe Mládež pre Európu. Dokonca sa našli aj takí učitelia, ktorí v čase mimo vyučovania začali viesť dievčenské diskusné kluby. Aj to považujem za prínos našej aktivity."

Dievčatá skladbu programu výmeny ovplyvňovali sami. "Spočiatku som musela vážne bojovať s obavami dievčat, ako ich príjmu švédske dievčatá. Preto sme začali simulovať situácie, ktoré môžu nastať počas výmeny. Dievčatá predstavovali Švédky i Slovenky zároveň. Myslím, že to splnilo dva ciele. Precvičili si jazyk, rozšírili slovnú zásobu, ale najmä psychicky sa pripravili na životnú situáciu, ktorú dovtedy nezažili."

Pani Zuzana priznala, že si pri týchto simulačných hrách užili kopec zábavy.

"Samozrejme, že som mala aj ja strach z toho, či všetko dopadne tak, ako by sme chceli. Ale to, že dievčatá boli v podobnom veku a, že problémy, ktoré ich trápia sú naozaj rovnaké, zohralo skutočne rozhodujúcu úlohu. Potešilo ma, keď som videla, ako po čase skupiny splynuli. Skúšali si navzájom nakúpené veci - šaty, náušnice. "Chichúňali" sa presne tak, ako by ani neboli z rôznych krajín."

V pracovných sekciách porovnávali život dievčat v oboch krajinách. Zistili, že vo Švédsku dospelí viac akceptujú názory mladých ľudí, aj ich viac rešpektujú. "Prečo to nie je aj u nás tak? Prečo môžu švédske dievčatá zostávať dlhšie vonku? Prečo vedia Švédky lepšie anglicky?..." To všetko sa premietalo v hlavách slovenských dievčat.

"Myslím, že táto aktivita výrazne ovplyvnila záujem dievčat učiť sa cudzie jazyky. Jedna z účastníčok sa aktívne začala venovať švédskemu jazyku. A dievčatá chcú ísť ďalej. Chcú pokračovať. Naozaj ma to teší."

Počas výmeny skupiny diskutovali na témy ako zdravo žiť, ako "prežiť" v spoločnosti, kde alkohol a ľahšie či tvrdé drogy sú akceptované. "Mnohé sa začali prvýkrát zamýšľať nad tým, kto sú a kam idú. Predstavovali sme malé dramatické etudy ako odmietnuť alkohol či drogu, ako si presadiť svoj názor. Určite to bolo poučné."

Po návrate domov dievčatá písali o svojich zážitkoch do školských časopisov, pani Janáčová mala hodinovú reláciu v regionálnom rozhlase. Informácie o výmene sa objavili vo viacerých regionálnych novinách. "Musím poďakovať aj regionálnej konzultantke programu Andrei Gallovej z ICM vo Veľkom Krtíši, ktorá sa zaujímala o našu výmenu a tiež propagovala jej výsledky po svojej línii", hovorí pani Zuzana.

"Problémy? Viete, že sme sa im nevyhli. Ako stravovať "vegánku" zo Švédska - sme sa naučili skutočne až "za pochodu". Ale najväčším problémom boli, samozrejme, peniaze. Aj keď sme vedeli, že peniaze zo zdrojov Európskej únie nemusia byť na Slovensku včas, verili sme, že v čase našej výmeny už budú. Neboli! Musela som použiť vlastné peniaze,

ktoré sa mi po čase vrátili. Išlo o pomerne veľký obnos a bála som sa, či všetko bude tak, ako mi pracovníci Národnej kancelárie slúbili."

Pani Zuzana prišla počas výmeny k ďalšej zaujímavej skúsenosti. "Švédske dievčatá pol roka piekli a predávali na trhu vlastné koláče, aby si zarobili na výmenu. Ja som sa snažila dievčatá od tohto problému izolovať. Dnes viem, že to nebolo správne, a nabudúce určite zapojím dievčatá do zháňania financií. Viem, že každú korunu, ktorú zarobia, si budú vážiť viac ako ktorýkoľvek grant."

Prečo sme začali robiť medzinárodné aktivity?

Spýtali sme sa ľudí, ktorí v rámci svojich organizácií a inštitúcií "niesli svoju kožu na trh" a začali s medzinárodnou dimenziou svojich aktivít:

Prečo ste sa rozhodli vo vašej organizácii /klube/, skupine organizovať medzinárodné aktivity?

?

Zuzana Poláčková

Občianske združenie Kultúra, Rajec

Azda najzložitejšie je odpovedať na otázku, nad ktorou ste nikdy nerozmýšľali. Jednoduché nie je ani zdôvodniť veci, ktoré inštinktívne považujete za správne a nepotrebuje nad ich správnosťou uvažovať. Jednou z nich je aj spolupráca s mladými ľuďmi zo zahraničia. Nikdy sme nerozmýšľali nad tým, či medzinárodné výmeny máme

organizovať, alebo či je to zbytočná strata energie. Za automatickú sme považovali aj účasť na projekte Európskej dobrovoľníckej služby. Či v pozícii vysielajúcej alebo hosťiteľskej organizácie.

Zapojenie do každého z takýchto projektov sa na začiatku zdá len ako neopísateľné množstvo problémov, obáv, predsudkov, veľké riziko a nezaručený úspech. Teda všetko, bez čoho sa dá pokojne žiť. S odstupom času ale zistíte, teda aspoň naša organizácia to vždy zistila, že organizovanie a účasť na medzinárodných podujatiach je pre mladých ľudí jednou z najzábavnejších, najzaujímavejších a najužitočnejších vecí. Okrem množstva nových nápadov, chutí, vôní, ľudí a spôsobov myslenia môžete na nich zažiť to, čo inde nie je tak výrazné. Zažiť atmosféru veľkého očakávania, skúmania, objavovania. Byť provokovaný nepoznaným a potrebou prekonať hranice svojho myslenia. Stretnúť ľudí, s ktorými sa smejete bez toho, aby ste rozumeli ich reči a mali rovnaké ideály. Tolerovať rozdiely a zisťovať, že v podstate ani žiadne nie sú.

Roman Lauko, riaditeľ
Dom Európy Bratislava

Medzinárodné mládežnícke projekty považujem za jednu z priorít nášho občianskeho združenia. Aj preto Dom Európy Bratislava organizuje každé leto multikultúrne stretnutia mládeže z celej Európy tematicky zamerané na ľudské práva, spoločnú históriu, životné prostredie či iné aktuálne spoločenské témy.

Naším cieľom je poskytnúť aktívnym mladým ľuďom bez ohľadu na rôzne znevýhodnenia príležitosť na nadviazanie nových kontaktov s rovesníkmi doma aj v zahraničí, umožniť im stretnúť sa a vymeniť si skúsenosti, vzájomne spoznať svoje radosti aj starosti a dozvedieť sa niečo zaujímavé z bežného života v iných kútoch Európy.

Je dobré sa o veciach rozprávať, ale ešte lepšie zažiť ich na vlastnej koži, pretože niet nad vlastnú skúsenosť!

Ako mladý človek, aktívny už niekoľko rokov v treťom sektore veľmi dobre viem, že rôznorodé komunitné iniciatívy sú dôležitým prínosom pre nás všetkých. Pri tejto príležitosti chcem všetkých, nielen mladých ľudí, upozorniť na to, že nie je dobré spoliehať sa na to, že sa štát o nás všetkých postará. Oveľa lepšie je vziať veci do vlastných rúk a vyvíjať aktivity, o ktorých sme presvedčení, že sú zmysluplné. S patričným entuziazmom a nasadením sa to určite podarí! Verím, že investície do mládeže sa vždy oplatia. Vzdelaná a uvedomelá mládež bez predsudkov je totiž našou bránou do zjednotenej Európy.

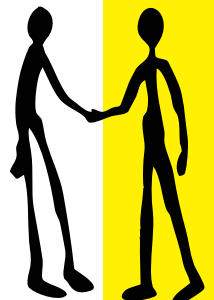

Monika Kružliaková

Zväz telesne postihnutej mládeže,
Bratislava

Zväz telesne postihnutej mládeže je organizácia, ktorá združuje mladých, zdravotne postihnutých ľudí z celého Slovenska. Cieľom organizácie je začleniť zdravotne postihnutú mládež medzi zdravých ľudí, propagovať pracovné možnosti handicapovaných ľudí, pripravovať a organizovať športové, kultúrne a spoločenské podujatia pre telesne a mentálne postihnutú mládež.

Okrem spomínaných aktivít sa snažíme organizovať aj medzinárodné mládežnícke výmeny, ktoré umožňujú zdravotne postihnutým cestovať do zahraničia, spoznávať iné krajiny, oboznámiť sa so situáciou zdravotne postihnutých v krajinách Európskej únie. Mnohí postihnutí mladí ľudia si myslia, že v iných krajinách je situácia postihnutých ľudí na lepšej úrovni. Často, ale zisťujeme, že aj oni sa potýkajú s problémami a mnohé otázky sa iba začínajú riešiť. To dáva slovenským účastníkom projektov poznanie, že na nich záleží, ako budú riešiť svoje

situácie v mieste bydliska. Aj postihnutí mladí ľudia radi cestujú po svete, no majú množstvo prekážok. Mladí postihnutí ľudia (ťažšie postihnutí, vozíčkári) majú obavy cestovať sami - či už z dôvodu nepoznania prostredia (bariérovosť), nepoznania jazyka, alebo odkázanosti na pomoc iných ľudí. Preto je pre postihnutých mladých ľudí veľkou výhodou, keď môžu cestovať v skupine, kde si môžu navzájom pomôcť. Okrem toho - medzinárodné projekty podporujú záujem mladých postihnutých ľudí učiť sa cudzie jazyky, prezentovať sa pred skupinou ľudí, orientovať sa v neznámom prostredí a zvyšujú ich sebedôveru.

?

Marek Adamov

Občianske združenie trunc sphérique,
Žilina

Do medzinárodných projektov sme takpovediac "vhupli" súčasne s našimi prvými akciami, a tak sme sa na nich učili nielen, čo je to medzinárodný projekt, ale vôbec, čo je to projekt, ako ho napísať, z akých zdrojov ho financovať i ako ho realizovať. Aj vďaka grantu Európskej komisie sa nám podarilo neskončiť neúspechom prvého kroku. Mali sme šťastie a stretli sme hneď na začiatku zaujímavých ľudí z Poľska, Fínska, Francúzska, Španielska, Nemecka i Islandu a naša spolupráca sa odvtedy neskončila.

Každým ďalším projektom (výmenou, dobrovoľníckou službou, medzinárodnou iniciatívou) sa táto spolupráca rozvíja, rozšírila sa o nových členov a dnes sme v sieti tvorivo spolupracujúcich organizácií a jednotlivcov. Otvorená komunikácia s našimi zahraničnými partnermi je výbornou školou nielen pre množstvo informácií, nových projektov a postupov pri ich realizácii, ale aj pre konfrontáciu našich názorov a skúseností s mladými ľuďmi z inej krajiny Európy. Inšpiráciu, ktorá z komunikácie v takejto rôznorodej (multikultúrnej) tvorivej skupine

vychádza, si ceníme najviac, pretože inšpirácia stojí na začiatku každej (aj miestnej) iniciatívy a z nej ďalej pramení aj ochota bojovať sa s problémami realizácie projektu.

Miestne aktivity zostali, samozrejme, jednou z našich priorit. Najmä cieľová skupina - mladí ľudia v Žiline a okolí, ktorá je nám najbližšia a kvôli ktorej sme pred dva a pol rokmi vznikli. Často sú však naše miestne (v žiadnom prípade to nie je synonymom menšieho významu) iniciatívy súčasťou širšieho medzinárodného projektu, alebo základňou pre jeho realizáciu. Ako príklad použijem naše od septembra 2000 existujúce tvorivé centrum ATELIÉR, ktoré je svojou ponukou umeleckých workshopov pre deti a mládež projektom s miestnymi (regionálnymi) cieľmi, zároveň je však základňou, v ktorej sa rodia, alebo môžu realizovať medzinárodné projekty, ako napríklad prijatie a vysielanie mladých dobrovoľníkov, i medzinárodné výmeny, ktorých slovenskými účastníkmi a iniciátormi sú práve "ľudia z ateliéru". Ateliér vznikol s cieľom vytvorenia podobnej banky informácií a nápadov aj pre medzinárodné aktivity, ktoré by jednotlivci ťažko organizovali.

CESTA K CIEĽU

Je nutné použiť špeciálne metódy a formy práce, ak pripravujeme medzinárodnú aktivitu? Na čo musíme myslieť vopred? Vieme predpokladať čo nám to prinesie? Alebo... čo hovoria skúsenosti?

Oplatí sa to?

V predchádzajúcej časti sme našli mnoho vecí, ktoré samotní účastníci a mládežníci vedúci pokladali za okamžitý, alebo dlhodobý prínos pre seba a miestnu komunitu. Ešte pred samotným začiatkom prípravy medzinárodnej aktivity si však musíme uvedomiť, PREČO ju vlastne robíme. Je to dôležité nielen pre neskoršie získanie financií, ale aj pre podporu širšej verejnosti. Prínos samotnej aktivity bude v jednotlivých častiach realizácie projektu rôzny.

V prípravnej fáze je medzinárodná aktivita účinným prostriedkom na získanie aktívnej participácie mladých ľudí. Ich ochota a chuť niečo nové sa naučiť, je potrebná pri realizácii projektu.

V priebehu realizácie projektu je prínosom stretávanie sa s novými kultúrami, zvýšenie záujmu o učenie sa cudzích jazykov. Nie je zriedkavé, že účastníci získajú iný pohľad na situáciu vo svojej krajine, ich problémy. Často nachádzajú alternatívne a kreatívne riešenia problémov.

V dlhodobej perspektíve prínos predstavujú získané skúsenosti a zručnosti, ktoré môžu pomôcť pri uplatnení sa na trhu práce (projekt dobrovoľníckej služby), alebo osobnostný rast mladého človeka: strata predsudkov, tolerovanie a chápanie iných kultúr, potláčanie a odstraňovanie xenofóbie, rasizmu, diskriminácie.

Dôvody pre ...

Dobré dôvody na rozvoj medzinárodných aktivít v miestnej práci s mládežou:

ROVNOŠŤ ŠANCÍ

Niektorí mladí ľudia by z rôznych objektívnych príčin spontánne do zahraničia necestovali, mnohí nemajú možnosť cestovať. Európa, ba celý svet, by mali byť otvorené každému. Ak je to pravda, potom práve mladým ľuďom by to miestna komunita mala umožniť prostredníctvom organizovania medzinárodných aktivít.

PRIATEĽSTVO

Mladí ľudia dostávajú možnosť nadväzovať kontakty a udržiavať ich. Tak sa zbavujú strachu z iných kultúr, cudzincov.

PRIDANÁ HODNOTA

Znamená, že medzinárodné kontakty dávajú mladým ľuďom motiváciu študovať, túžbu učiť sa cudzí jazyk a získavať špecifické pracovné zručnosti.

CHÁPANIE A POROZUMENIE VLASTNEJ IDENTITY

Medzinárodné projekty dávajú mladým ľuďom možnosť pochopiť nielen cudziu kultúru, ale aj objaviť svoju vlastnú kultúru a sociálne štruktúry. Pri strete iných kultúr sa "zviditeľňuje" to, čo je špecifické pre príslušníkov nášho vlastného národa.

ROZVOJ A NOVÉ PERSPEKTÍVY

Na základe medzinárodnej spolupráce a dobrých skúseností, či praxe iných, oveľa ľahšie presadzujeme zmeny aj vo vlastnej organizácii a komunite. Skúsenosť našich partnerov nám pomáha uvedomovať si a riešiť problémy, ktoré sme pred tým nevnímali alebo ich obchádzali.

SKÚSENOSTI

Možnosť stretávať kolegov z iných krajín je silný motivačný faktor. Je dôležité vidieť ako a kde pracujú, poznať ich organizáciu práce, metódy, aj spôsoby myslenia.

MOBILITA

Ľudia, ktorí sú súčasťou medzinárodných projektov, si ľahšie nájdu prácu v zahraničí alebo v zahraničných firmách, bez problémov môžu prijímať návštevy u nás a sú oveľa otvorenejší v prejavovaní svojich názorov na to, kde žijú a pracujú.

STATUS A MEDZIĽUDSKÉ VZŤAHY

Zlepšuje sa postavenie organizácie a zvyšuje sa prestíž členov, ktorí

organizujú medzinárodnú aktivitu. Komunita sa "zviditeľňuje" aj v medzinárodnom kontexte. Rodičia sa viac zaujímajú o prácu v organizácii. Vzniká silný pocit spolupatričnosti vo vnútri skupiny.

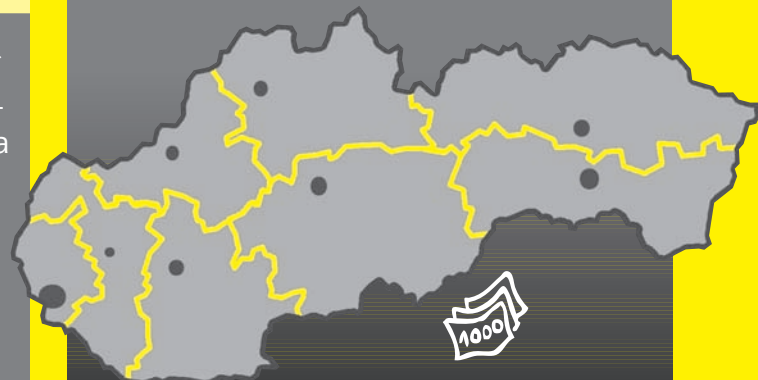

MLADÍ ĽUDIA ZÍSKAVAJÚ SKÚSENOSTI POTREBNÉ PRE ĎALŠIE UPLATNENIE SA V ZAMESTNANÍ

Účasťou na medzinárodných projektoch získavajú účastníci "medzinárodné" skúsenosti, ako prax v cudzom jazyku, kontakty a vedomosti o iných krajinách, čo im umožní presadiť sa aj na medzinárodnom trhu práce.

EKONOMICKÝ PRÍNOS

Spolu so zvyšujúcim sa počtom medzinárodných aktivít zvyšuje sa aj počet zahraničných návštevníkov, čo zvyšuje profit pre hotely, kempy, reštaurácie, sprievodcovské služby, teda aj pre mnohých ľudí v komunite.

Skôr, než to celé začne...

V našej spoločnosti, žiaľ, pretrváva mýtus, že medzinárodná aktivita je výlet, za ktorý niekto zaplatí. Tento stereotyp je zakorenený oveľa hlbšie, ako by sa zdalo. Najmä tí, ktorí s mládežou priamo pracujú, si musia uvedomiť kvalitatívny posun v novodobej filozofii organizovania medzinárodných aktivít.

Aká bola skúsenosť doteraz?

Až na malé výnimky organizovali mládežnícki pracovníci projekty medzinárodných mládežníckych aktivít sami. Na základe osobných kontaktov pripravili, spolu s kolegami zo zahraničia, program, predkladali projekty rôznym nadáciám a inštitúciám, ktoré zabezpečujú realizáciu grantových programov a po schválení a získaní prísľubu finančných prostriedkov začali vytvárať skupinu účastníkov. Títo mali len malú, alebo skôr žiadnu možnosť ovplyvniť tému, ciele, či program pripravovanej aktivity. Neraz sa stalo, že skupine sa v zahraničí venovali jeden - dvaja vedúci a svojich rovesníkov stretli účastníci len príležitostne (diskotéky, kúpaliská a pod.). Ak aj nastal proces neformálneho vzdelávania, výmeny názorov, či debaty na vážnejšie témy, bol to proces viac náhodný ako zámerný. Všetko pripomínalo skôr zájazd cestovnej kancelárie, alebo turisticko - poznávací program. Iste, aj ten má svoje hodnoty. Stretli sme sa už niekoľkokrát s obhajobou aktivít turistického typu s výčitkou: "Či už naozaj naši mladí ľudia nemôžu cestovať do zahraničia lacno?". Určite môžu.

A mali by...

Ale, nie je to trochu málo? Každý dobrovoľný a profesionálny pracovník s mládežou by si mal uvedomiť, že jeho úlohou nie je len vypĺňať zaujímavou činnosťou voľný čas mladých ľudí, ale najmä formovať ich osobnosť. A z tohto uhla pohľadu je doterajšia prax medzinárodných aktivít na Slovensku "chudobná duchom". Dôvody sú rôzne. Nedostatočná informovanosť, nedostatočná odborná príprava mládežníckych vedúcich, na Slovensku chýbajúca tradícia v medzinárodných aktivitách. Myšlienky medzinárodnej spolupráce v oblasti mládeže sú pritom v Európe šírené a uvádzané do praxe v rámci podporných programov viac ako 15 rokov! Prax ukázala, že sa oplatí venovať príprave a realizácii medzinárodných aktivít "po novom" čas, námahu i prostriedky.

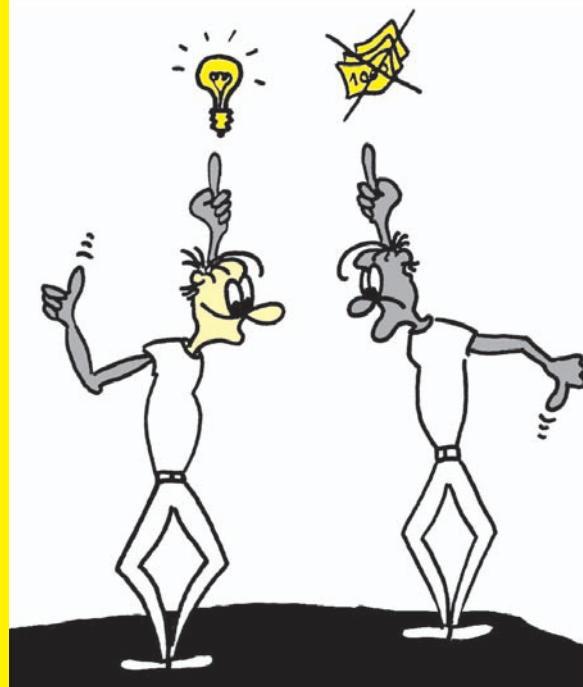
Základné princípy MPM v miestnom kontexte

Aké sú základné princípy medzinárodnej práce s mládežou v miestnom kontexte?

- Mladí ľudia majú presné a jasne definované potreby, medzi ktoré patrí ich potreba porozumieť sami sebe, nájsť si miesto v spoločnosti a spoznať vzťah medzi komunitou, v ktorej žijú a širším okolím.
- Jeden z najlepších prostriedkov, ktorý umožňuje mladým ľuďom osobnostný a sociálny rozvoj, spočíva v štruktúrovaných aktivitách v rámci práce s mládežou.
- Budovanie vzťahov, upevňovanie zdravého sebavedomia a získanie zručností na to, aby sa mladí mohli sami úspešne vysporiadať so životnými situáciami, sú efektívnejšie, ak sa vytvárajú prostredníctvom dobrovoľných aktivít v neformálnom prostredí.
- Medzinárodné aktivity v miestnej práci s mládežou umožňujú vstúpiť mladým ľuďom hodnoty (tolerancia, rovnosť, rešpektovanie seba a iných), dávajú mladým ľuďom príležitosť uspokojovať potreby (cestovanie, výuka cudzích jazykov, osvojovanie si nových záľub) a umožňujú rozšírenie ich poznania a vnímania sveta.
- Všetky medzinárodné aktivity, do ktorých sú zapojení mladí ľudia, by mali podporovať globálne väzby a nemali by byť orientované len na priamych účastníkov a ich miestnu komunitu.
- Aktivity musia mať participačný charakter zo strany ich účastníkov a musia dávať mladým ľuďom právomoci, príležitosti a priestor na sebarealizáciu.

- Medzinárodná práca s mládežou sa stáva dôležitou najmä v súvislosti so záujmom Slovenska o vstup do Európskej únie, kde príležitosti pre mladých ľudí už dávno prekročili hranice jednotlivých štátov.

(Prevzaté a upravené z materiálu Manual for International Work with Young People, The South West Region Youth Exchange Committee, Great Britain, April 1997).

2

Prvý krok je NÁPAD

Každý projekt začína dobre premyslenou a jasne formulovanou myšlienkou...

 Zamyslite sa nad tým, čo potrebujete zlepšiť na práci vašej skupiny, klubu, organizácie ... Aké projekty ste pripravovali doteraz a čo je možné rozvíjať iným smerom? Aký typ medzinárodného projektu môže vylepšiť vaše miestne aktivity? Pousilujte sa zozbierať čo najviac argumentov, dôvodov.

 Porozmýšľajte nad krajinami, s ktorými by ste v budúcnosti mohli spolupracovať a prečo. Mohli by ste touto spolupracou získať špeciálne zručnosti, nápady, vedomosti? Viete o problémoch, ktoré sa v týchto krajinách podarilo vyriešiť a chceli by ste tým získať "know-how" aj na riešenie podobných problémov vo vašej komunite? Preskúmajte všetky doterajšie kontakty. Mnohé potrebujú iba "oprášiť" a rozvinúť. Má vaše mesto družbu s niektorým podobným mestom v zahraničí? Využite kontakty, ktoré už existujú a možno ešte nedávno fungovali.

 Získajte čo najširšiu podporu pre svoju myšlienku, najmä vo vašej organizácii. Medzinárodný projekt nemôže byť individuálny projekt! Určite oceníte podporu rodičov, miestnych médií, zástupcov samosprávy, škôl, politikov...

 Nehanbite sa a zapíšte si svoje myšlienky a dôvody: " chceme urobiť tento projekt, lebo ..." Uvažujte aj o najmenšom prínose, ktorý projekt môže priniesť nielen účastníkom, ale aj celej komunite. Zároveň tak dáte šancu aj vašim budúcim potenciálnym partnerom, aby sa rozhodli, či pre tieto dôvody chcú s vami spolupracovať.

Druhý krok je konštruktívna PRÍPRAVA

Medzinárodné projekty často vznikajú z nadšenia a entuziazmu niekoľkých jednotlivcov. Ak však má byť projekt úspešný, musí mu predchádzať premyslená a štruktúrovaná príprava. Je dôležité, aby už v dokumente, ktorý opisuje ciele projektu, bolo od začiatku zachytené, že je tu skupina, ktorej členovia si prácu a zodpovednosť delia.

 Čo môžete urobiť, aby ste získali podporu pre vaše medzinárodné projekty?

Základom je "vtiahnuť" do procesu prípravy čo najviac ľudí. Zorganizujte stretnutia s ľuďmi, ktorí môžu váš projekt podporiť na verejnosti (štatutárnych zástupcov organizácií, riaditeľov škôl, miestnych politikov). Pozvite ich na prípravné stretnutie s vašimi zahraničnými partnermi. Predstavte svoj projekt na zasadnutí samosprávy. Snažte sa o to, aby ste takéto stretnutia absolvovali čo možno najčastejšie pred tým, ako sa váš projekt uskutoční. Ale aj po realizácii projektu! Niet silnejšieho argumentu, ako keď samotní mladí ľudia hovoria o prínosoch z účasti na projekte. Vypracujte záverečnú správu a verejne ju prezentujte s výsledkami, ktoré ste dosiahli. Použite svoju správu na to, aby nebolo pochyb o pokračovaní podobných aktivít vašej, ale aj iných organizácií. Hovorte o tom, čo projekt dal samotným mladým ľuďom, čo priniesol komunite. Hovorte i o tom, ako sa vaša medzinárodná práca bude ďalej rozvíjať.

 Ako je to s finančnou podporou? Medzinárodné aktivity nie sú lacné. Ak vaša organizácia nie je schopná prispieť

k financovaniu projektu, je potrebné obrátiť sa na ďalšie finančné zdroje: samospráva, nadácie, grantové programy. V tomto prípade je dobre napísaný a formulovaný projekt polovica úspechu. Ak žiadate podporu od obce, je prezieravé premyslieť a zdôvodniť prínosy vášho projektu pre obec. Argumentmi môžu byť zmysluplné využívanie voľného času, dočasné zníženie nezamestnanosti, motivácia k ďalšiemu vzdelávaniu a iné. Niektoré projekty sa zameriavajú aj na konkrétne, hmatateľné výsledky, ako napríklad webová mládežnícka stránka družobných miest, čo určite zvýši záujem mesta o takýto projekt.

K úspechu medzinárodného projektu bezpochyby patrí starostlivá príprava, ktorá zahŕňa osobné kontakty a stretnutia medzinárodných partnerov. Je tiež možné zorganizovať kontaktné stretnutia a nájsť si partnera. Pri dobrovoľníckej službe môže zástupca organizácie vycestovať spolu s dobrovoľníkom do hostiteľskej organizácie a priamo na mieste dohodnúť podrobnosti projektu.

Skupiny, ktoré ešte nemajú skúsenosti z realizácie medzinárodných aktivít, je potrebné vopred pripraviť na stret s inou kultúrou, ktorá sa od našej líši nielen jazykom, ale aj tradíciami, rôznymi hodnotami, zvykmi. Sú to práve vedúci, ktorým vďaka dobrej príprave účastníkov pred začiatkom realizácie projektu ubudne veľa práce pri riešení rôznych nedorozumení a kultúrnych "šokov" v čase jeho konania. Existuje veľa aktivít, ktorými je možné simulovať rôzne situácie a objasniť procesy, ktoré prebiehajú v mysliach účastníkov medzinárodných projektov.

Čo PRED medzinárodnou aktivitou a čo PO nej?

Ste rozhodnutí zorganizovať medzinárodnú mládežnícku aktivitu?

Pracujte priamo so skupinou mladých ľudí. Stanovte si spoločne ciele i dôvody. Informujte o nich partnerov, kolegov, rodičov.

Skontrolujte, či je potrebná špeciálna jazyková príprava členov vašej skupiny.

Skontaktujte aj školu. Je možné, že počas aktivity môžu účastníci pracovať na špeciálnej téme, ktorá by zaujímala učiteľov, spolužiakov, vedenie škôl.

Uistite sa, že vo vašej skupine sú mladí ľudia, ktorí sú osobne zodpovední za hostovanie skupiny zo zahraničia. Môžu sa priamo podieľať na plánovaní, vyplňaní voľného času, či na pracovnej časti výmeny.

Ak sa vám zahraničná aktivita zdá byť "príliš veľkým sústom", zorganizujte podobnú aktivitu na národnej úrovni. Podmienky prípravy a realizácie sú veľmi podobné.

Začnite s budovaním miestnej siete ďalších organizácií, ktoré by sa zaujímali o účasť na vašom projekte. Zvážte ich zapojenie v jednotlivých fázach prípravy a realizácie projektu.

 Pozvite účastníkov podobných projektov a nechajte ich rozprávať o tom, čo zažili a čím ich účasť na projekte obohatila.

 Snažte sa, aby sa vaša aktivita zaoberala relevantnými témami. Ak napríklad pracujete s dievčenskou skupinou, ktorá má špecifické problémy, zorganizujte výmenu, ktorá sa tým bude zaoberať. Je to dobrý spôsob, ako riešiť miestne problémy a získať iný, medzinárodný pohľad. Je pravdepodobné, že získate aj nové nápady na riešenia...

 Držte sa reality. Pre vašich návštevníkov je váš každodenný život oblasť, ktorá ich zaujíma najviac. A platí to aj naopak. Skutočným prínosom medzinárodnej aktivity je, ak sa dostanete ďalej ako za "turistickú fasádu".

 Je prirodzené, že budete mať tendenciu naplniť program do každej minúty. Je ale nevyhnutné vyhradiť čas na socializáciu, neformálne diskusie a voľný čas.

 Využite pocit prestíže a zlepšený status vašej organizácie počas prípravy a realizácie medzinárodnej aktivity na prítiahnutie záujmu iných mladých ľudí a pracovníkov s mládežou.

Po realizácii medzinárodnej mládežníckej aktivity vaša práca nekončí...

 Pomôžte členom vašej skupiny zorganizovať verejnú prezentáciu, kde budú rozprávať o svojom projekte.

 Zoznámte komunitu o dobrých príkladoch, ktoré ste videli v zahraničí. Ak ste boli v Nemecku a videli, ako bojujú s xenofóbiou, porovnajte to s domácimi podmienkami a diskutujte o nich so zodpovednými osobami.

 Rozširujte informáciu o tom, čo medzinárodná aktivita môže priniesť. Využite pri tom mladých ľudí, rovnako ako ich rodičov.

3

JE DOBRÉ VEDIEŤ ...

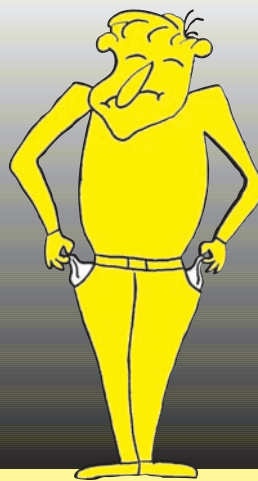
Pri administrácii programov Európskej únie sa záujemcovia o podporu mobilityných mládežníckych projektov zaujímajú o tie isté veci. Prinášame niekoľko odpovedí:

1. KDE JE MOŽNÉ NÁJSŤ PARTNERSKÚ ORGANIZÁCIU NA MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY?

Na Slovensku existuje niekoľko možností.

- ➔ Web stránka www.iuventa.sk/nafym, kde sú uverejnené oznamy zahraničných skupín, ktoré hľadajú partnera na Slovensku.
- ➔ Osobné kontakty účastníkov vašej skupiny (z dovoleniek, školských výmen).
- ➔ Zahraničné firmy na Slovensku, obchodní cestujúci.
- ➔ Družobné mestá vašej obce, družobné školy.
- ➔ Cirkevné inštitúcie, fara.
- ➔ Medzinárodné organizácie ako YMCA, Skauti, AMAVET ...
- ➔ Rada mládeže Slovenska
- ➔ Národná kancelária programu MLÁDEŽ, ktorej pracovníci vašu žiadosť o vyhľadanie partnerskej skupiny odovzdajú kolegom vo vami vybraných krajinách.

www.iuventa.sk

2. PREČO JE VEKOVÝ LIMIT PRE GRANTOVÝ PROGRAM EÚ MLÁDEŽ 15 - 25 ROKOV?

Každá krajina má svoje vlastné vekové kritériá. Napríklad v Dánsku je veková hranica "mládeže" 30 rokov. Najčastejším vekovým limitom je 15 - 25 rokov, a preto Európska komisia pristúpila ku kompromisu a zaviedla toto vekové rozpätie pre svoje grantové programy.

3. PRIHLÁŠKY SÚ ČASTO KOMPLIKOVANÉ. ČO A AKO MÁME VLASTNE NAPÍSAŤ?

- ➔ Na začiatku si prečítajte dôsledne kritériá grantového programu. Každý program kladie dôraz na iné priority, a práve tie je potrebné v prihláške zdôrazniť. Špecifické ciele, ktoré váš projekt chce dosiahnuť, opíšete v prihláške.
- ➔ Prihlášku vypíšte stručne a jednoducho. Každý, kto bude vašu prihlášku čítať, to ocení.
- ➔ Dohodnite si osobnú konzultáciu. Je dobré vysvetliť zodpovednému pracovníkovi vaše ciele a ideu. Nechajte si poradiť a ak

3

váš projekt nemá svojím charakterom potenciál byť podporený z tohto grantového programu - uvažujte o inom programe. Alebo sa zamyslíte nad zmenou projektu.

→ Každý projekt zodpovedá na 3 základné otázky: **čo chcem dosiahnuť** (CIELE), **ako to chcem dosiahnuť** (PROGRAM A JEHO OPIS) a **čo ma to bude stáť** (ROZPOČET). Na Slovensku je veľa rôznych organizácií a inštitúcií, ktoré organizujú školenia, na ktorých sa záujemcovia môžu naučiť písať projekty ku grantovým programom EÚ. Informujte sa a prihláste. Vyhnite sa neskoršiemu sklamaniu.

4. MÔJ PROJEKT MLÁDEŽNÍCKEJ VÝMENY NEZÍSKAL PODPORU, LEBO BOL PRÍVEĽMI "TURISTICKÝ". ČO MĀM ROBIŤ, ABY SOM V BUDÚCNOSTI ZÍSKAL PODPORU?

Mládežnícka výmena nie je turistický zájazd. Peniaze, ktoré skupina v rámci programu získa, musia byť použité na zámerné interkultúrne učenie, vzájomné spoznávanie a neformálne vzdelávanie účastníkov..

V praxi to znamená, že program obsahuje prácu v zmiešaných skupinách, diskusie, workshopy, prácu nad spoločnou úlohou a pod. Nie sú to len témy - čo radi jeme, akú hudbu počúvame a kde sa chodíme zabávať. Je dôležité hovoriť aj o vážnejších témach, o predsudkoch a stereotypoch.

Výmena je o voľnom čase a zábave. Pokiaľ skutočne vychádza zo záujmov a potrieb účastníkov, ktorí sa podieľajú na programe - nemôže ich táto forma výmeny nudiť alebo otravovať.

Znakom "turistickej" výmeny je bezdôvodné cestovanie po krajine. Neznamená to, že ak sme na Orave, že nenavštívime Oravskú priehradu alebo zámok. Sú to prirodzené súčasť nášho života v tomto regióne. Ale cestovať do Vysokých Tatier alebo do iného regiónu len preto, aby sme našim partnerom ukázali krásy Slovenska, nemôže byť nosnou časťou programu.

Ďalším alarmujúcim signálom je, ak účasť partnerskej skupiny je len v prinesení národných jedál na internacionálny večer, a tým jeho prínos do programu končí. Časť programu, označené ako "deň partnerskej skupiny" tiež nesvedčí o svedomitej príprave zo strany oboch partnerov.

5. ČO AK BUDÚ V PROJEKTE ZAHRNUTÍ MLADŠÍ ALEBO STARŠÍ ÚČASTNÍCI AKO JE VEKOVÝ PRIEMER?

Pokiaľ sú uvedení v prihláške a ich účasť je odôvodnená - je všetko v poriadku. Môžu to byť osobní asistenti pre telesne alebo mentálne postihnutých, psychológovia, súrodenci, ktorí sa od začiatku zúčastňovali na príprave projektu. Ich počet však nesmie byť príliš veľký. V prípade, že bude počet účastníkov mimo vekového limitu väčší, môže prísť k odobratiu celého grantu alebo jeho časti.

6. AKO ZÍSKAŤ PODPORU OD MESTA A MIESTNYCH POLITIKOV?

→ Obce a mestá majú pracovníkov poverených medzinárodnou spoluprácou. Na každom okresnom úrade pracuje pracovník, ktorý má na zodpovednosti mládež. Na samosprávach existujú komisie pre prácu s mládežou. Oslovte ich a zistíte, či existuje nejaký plán alebo zámery v tejto oblasti. Nájdite spoločné črty vášho projektu a tohto plánu.

→ Predstavte im svoje projekty. Zúčastnite sa zasadnutia komisie, oslovte ich so žiadosťou o podporu. Zdôrazňujte prínos projektu pre účastníkov aj širšiu komunitu.

→ Využite neformálne stretnutia s miestnymi politikmi rovnako ako aj verejné zasadnutia, kde odpovedajú na otázky občanov. Čím väčšiu publicitu a podporu verejnosti má váš projekt, tým je viac pravdepodobné, že mesto a jeho politici budú naklonení vašej žiadosti o podporu.

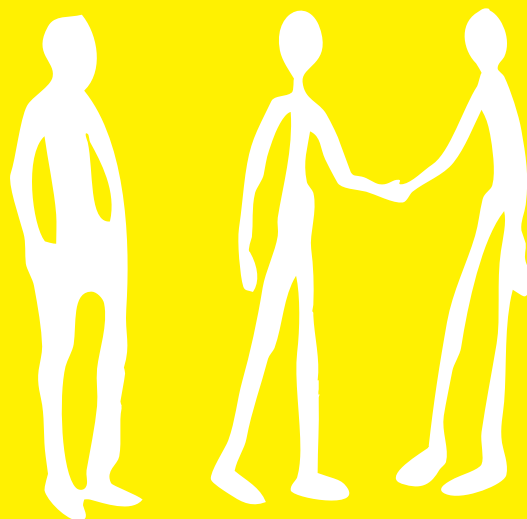
7. SÚ MOŽNÉ MEDZINÁRODNÉ DOBROVOĽNÍCKE PROJEKTY?

Program MLÁDEŽ ponúka tieto možnosti v rámci Akcie 2: Európska dobrovoľnícka služba. Skontaktujte sa s regionálnym konzultantom programu MLÁDEŽ alebo navštívte web stránku www.iuventa.sk/nafym. Ak chcete zistiť na akých projektoch sa môžete zúčastniť, navštívte www.sosforevs.org, kde nájdete databázu hostiteľských projektov. Nezabudnite, že vek dobrovoľníka je 18 - 25 rokov.

8. POČUL SOM, ŽE PENIAZE NA GRANTOVÉ PROGRAMY EÚ VŽDY MEŠKAJÚ A JE MÁLO PRAVDEPODOBNÉ, ŽE ICH DOSTANEM PRED PROJEKTOM. ČO MÁM ROBIŤ V TOM PRÍPADE?

S touto možnosťou musíte vždy rátať. Uvažujte už pri plánovaní, kto vám môže dočasne požičať, kým obdržíte peniaze. Samospráva? Banka? Sponzori? Keďže táto situácia sa pravidelne opakuje, bude najťažšie získať pôžičku po prvýkrát. Hovorte s partnerom už pri príprave o tejto možnosti a naplánujte aj posunutie projektu na iné termíny.

Národná kancelária programu MLÁDEŽ robí maximum, aby ovplyvnila zmenu tejto situácie smerom k Európskej komisii aj k zodpovedným subjektom v rámci nášho štátu. Uvedomujeme si, že najmä pre malé organizácie a neformálne skupiny je veľmi zložitá zabezpečiť veľké sumy na projekt, čo robí organizáciu medzinárodných projektov zvlášť komplikovanou.

Grantové programy Európskej únie

MLÁDEŽ

Program pre všetkých mladých ľudí

CIELE:

- podpora medzinárodnej mobility, neformálneho vzdelávania a interkultúrneho učenia,
- priestor pre iniciatívu, tvorivosť a solidaritu,
- vytváranie pocitu európskeho občianstva a zodpovednosti za ďalšie smerovanie Európy.

5 AKCIÍ:

- výmeny skupín mládeže,
- dobrovoľnícke projekty pre jednotlivcov,
- miestne projekty podporujúce samostatnosť a kreativitu mladých ľudí s európskym rozmerom,
- aktivity na prieniku neformálneho a formálneho vzdelávania,
- projekty na podporu vzniku ďalších projektov a medzinárodných sietí pre pracovníkov s mládežou.

Ďalšie informácie získate:

IUVENTA - NAFYM
Búdková cesta 2
811 04 Bratislava 1

tel.: 02/544 11 420
fax: 02/544 11 421
e-mail: nafym@iuventa.sk
www.iuventa.sk

SOCRATES II

CIELE:

- podpora európskeho vzdelávania na všetkých úrovniach,
- propagácia spolupráce vo všetkých oblastiach vzdelávania,
- výmena informácií a príkladov dobrej praxe,
- podpora inovačných projektov

8 AKCIÍ:

- školské vzdelávanie (Comenius),
- vysokoškolské vzdelávanie (Erasmus),
- celoživotné vzdelávanie a vzdelávanie dospelých (Grundtvig),
- Podpora výučby a štúdiá jazykov (Lingua),
- Otvorené a dištančné vzdelávanie a využitie multimédií (Atlas),
- Prieskum a inovácie,
- Spoločné aktivity,
- Doplnkové aktivity.

Ďalšie informácie získate:

NK SOCRATES II
Staré grunty 52
842 44 Bratislava 4

tel.: 02/654 12 335
fax: 02/654 24 483
e-mail: socrates@saiac.sk
www.saiac.sk

LEONARDO da VINCI II.

CIELE:

- zručnosti a kompetencie mladých ľudí v odbornej príprave
- integrácia a reintegrácia do trhu práce
- kvalita a prístup k ďalšej odbornej príprave a celoživotnému vzdelávaniu
- inovačné projekty na podporu konkurencieschopnosti a podnikavosti
- nové pracovné príležitosti

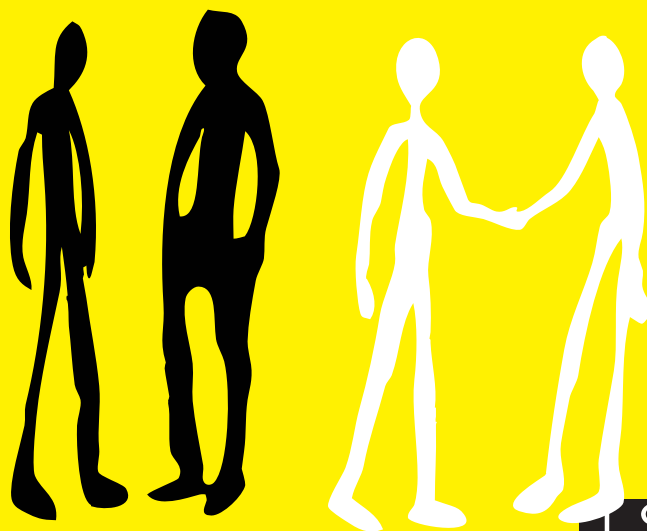
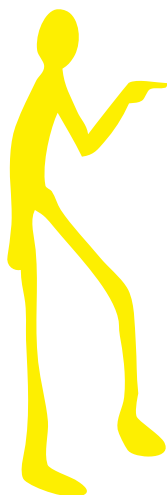
5 TYPOV PROJEKTOV:

- Mobility
- Pilotné projekty (vrátane Tematických aktivít)
- Jazykové kompetencie,
- Nadnárodné siete,
- Zlepšovanie jazykových zručností,
- Príručné materiály

Ďalšie informácie získate:

**NÁRODNÁ AGENTÚRA
LEONARDO da VINCI II
Staré grunty 52
842 44 Bratislava 4**

**tel.: 02/654 28 911
fax: 02/ 654 24 483
www.saaic.sk
e-mail: leonardo@saaic.sk
www.saaic.sk**

Dôležité adresy

Ministerstvo školstva SR

Stromová 1
813 30 Bratislava 1
tel.: 02/593 74 111
fax: 02/547 77 922
www.education.gov.sk
(Odbor detí a mládeže, Sekcia medzinárodnej spolupráce a európskej integrácie)

Rada mládeže Slovenska

Pražská 11
816 36 Bratislava 1
tel.: 02/524 98 108
fax: 02/524 93 301
e-mail: rms@rms.mladez.sk
www.rms.mladez.sk

Slovenská akademická informačná agentúra a jej pobočky

Ružová dolina 6
P.O.Box 42
820 05 Bratislava 25
tel.: 02/554 10 387, 0388
fax.: 02/554 10 382
e-mail: saia@saia.sk
www.saia.sk

Regionálni konzultanti programu MLÁDEŽ

www.iuventa.sk/nafym

Európske informačné centrum pri Delegácii Európskej komisie v SR

Panská 5
P.O. Box 266
810 00 Bratislava 1
tel.: 02/544 34 101
fax: 02 / 544 34 103
e-mail: eic@europa.sk
www.europa.sk
Informačná kancelária Rada Európy

Klariská 5
P.O.Box 217
810 00 Bratislava 1
tel.: 02/544 35 752
fax: 02/544 35 672
e-mail: centrum@radaeuropy.sk
www.radaeuropy.sk

Ďalšie informácie môžete získať na týchto internetovských stránkach

www.youthforum.org
www.changenet.sk
www.europa.eu.int

MLÁDEŽ na krídlach alebo princípy medzinárodnej práce s mládežou

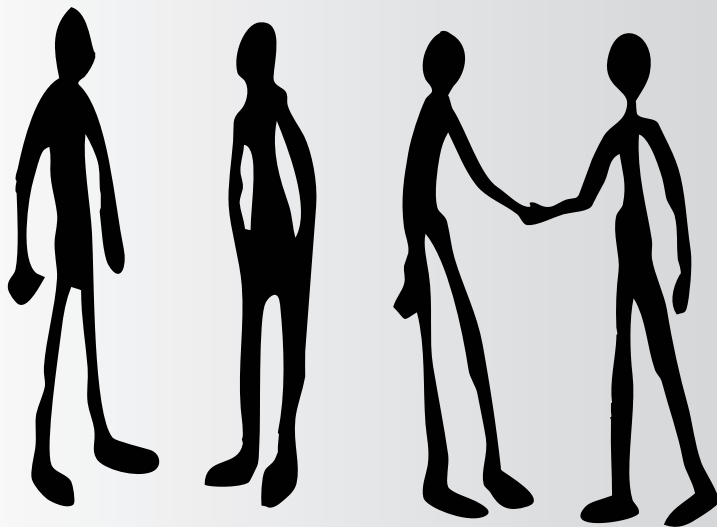
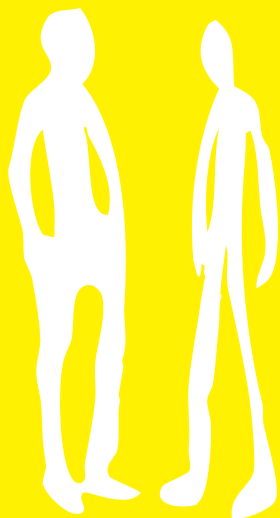

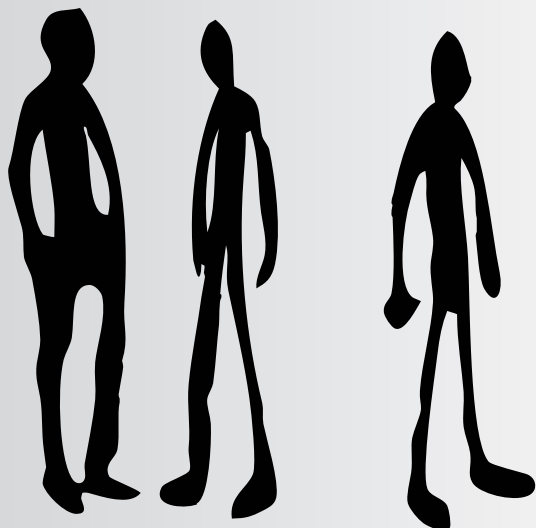
VYDANÉ S FINANČNOU PODPOROU
EURÓPSKEJ KOMISIE

© IUVENTA
Grafická úprava © compART
Ilustrácie © Oliver Bobík/compART
Fotografie © Peter Rolný
Jazyková úprava textu: Martin Libjak
Tlač: MiRe
Prvé vydanie 2001

Mládež

**Mládež na krídlach
alebo Princípy medzinárodnej práce s mládežou**

IUVENTA - NAFYM
Národná agentúra pre mobilitu mládeže
Búdková 2
811 04 Bratislava

Tel.: 02/5441 1420

Fax: 02/5441 1421

e - mail: nafym@iuventa.sk

www.iuventa.sk

ISBN 80 - 88893 - 72 - 0